

TVRDOŠÍN

ORGÁN MsV KSS a MsNV

SEPTEMBER 1987

Svetový deň mieru, ktorý pri 20. výročí vypuknutia 2. svetovej vojny vyhlásila Svetová rada mieru a ktorý pripadá na 1. september, súvisí s otvorením nového školského roku. S našimi deťmi, žiakmi a študentami tento slávnostný deň prežívame spoločne. Súčasné vážne ohrozenie pokoja viedlo našu verejnosť, školskú správu, mierové hnutie a celý národný front k tomu, aby

nový školský rok začal **Hodinou mieru**. Ako občania prejavujeme svoju vôľu, odhodlanie a túžbu žiť v mieri aj činmi. Nabáda nás k tomu aj rozhodnutie Svetového odboruvého zjazdu z roku 1982, ktorý vyhlásil 1. september za Deň odborových akcií za mier a odzbrojenie. V jadrovej súčasnosti by vojnový konflikt znamenal koniec života, zánik civilizácie. Svoj odpor proti vojne prejavujú starí i mladí odhodlaním zamedziť zbrojeniu, za každú cenu uchrániť a upevniť mier. Ako? Reálnu cestu ukazuje mierový program Sovietskeho zväzu, spoločenstva socialistických štátov. Svoj hlas za mier máme možnosť prejavovať na mierových a protivojnových sprievodoch mieru, manifestáciách, besedách, plnením plánu a záväzkov. V mesiaci septembri sa

budú konať podujatia za účasti obrancov mieru z NSR, NDR a Rakúska, aj v mestách, obciach, v závodoch našej vlasti. Vyzývame vás k účasti na týchto podujatiach, aby ste podpísali stanoviská proti vojne, na záchranu mieru a života, aby ste odhlasovali rezolúcie za návrhy na vytvorenie Európy bez jadrových a chemických zbraní a podporujúce podpis dohody veľmocí za odstránenie rakiet z Európy.

PRVÝ SEPTEMBER

Milí spoluobčania, očakávame, že sa všetci spoločne pričinníme statočnou prácou a masovou účasťou o záchranu mieru pre seba a naše deti, pre všetkých obyvateľov našej planéty.

Nech nad celým svetom navždy trvá septembrová slnečná blankytná pokojná obloha. Aby sme sa mohli tešiť z našich detí a domovov, spokojne zveľaďovať vlast, vzdelávať sa, odpočívať, navštevovať divadlá a koncerty, filmy a výstavy, cestovať a spoznávať priateľské krajiny. Aby sme mohli žiť bez jadrovej a chemickej hrozby, v porozumení, spolupráci, úcte a šťastí, v našom spoločnom dome sveta. Nech žije mier a priateľstvo, spravodlivosť a pokrok!

KOMISIA OBCHODU A CESTOVNÉHO RUCHU

Pri MsNV Tvrdošín pracuje komisia obchodu a cestovného ruchu. Je zložená z radov občanov mesta, poslancov i neposlancov. Členovia komisie zastupujú jednotlivé spoločenské organizácie NF v meste. Reprodukujú požiadavky a pripomienky občanov zo svojho okolia na zasadnutiach komisie. Podľa dôležitosti požiadaviek komisia pristupuje k ich postupnému riešeniu. Obchodná komisia v spolupráci s OV a RSK robí aj kontrolnú činnosť. Zameriava sa najviac na stav zásobovania, hygienu preda-

ja, poctivosť predaja, akosť predávaného tovaru a iné dôležité zásady, ktoré je nutné dodržiavať podľa stanovenej vyhl. ministerstva obchodu. Pri previerkách nachádzame v našej obchodnej sieti i mnohé nedostatky, ktoré prejednávame so zástupcami nadriadených obchodných organizácií. V našich potravinárskych zariadeniach počas prevádzky by nemali chýbať základné potravinárske články, ako sú chlieb, mlieko, atď. V tomto období sú vo väčšej miere vyťažované zariadenia ZVS a ZRJ. Tu treba venovať veľkú pozor-

nosť hlavne prevádzkovej hygiene. V komisii obchodu boli prehodnocované otváracie a zatváracie hodiny, kde sa pristúpilo na určité zmeny. Dopyt spotrebiteľov po dlhšej otváracíj dobe v popoludňajších hodinách sa prejavil ako opodstatnený. Komisia vynakladá veľké úsilie vo svojej práci v oblasti obchodu pre skvalitnenie služieb. Vzhľadom k požiadavkám spotrebiteľov by sa žiadala väčšia spolupráca občanov, pretože oni sú najväčšou kontrolou pre obch. zariadenia v meste.

M. Hollý

ZBER KRMOVÍN

V roku 1987 hospodári JRD Tvrdošín na 2.543 ha poľnohospodárskej pôdy z ktorej 632 ha tvoria lúky a 1.508 ha - pasienky. Vegetácia plodín je oneskorená pod vplyvom nepriaznivého počasia o 2-3 týždne. Všetky plodiny sú ošetrované chemicky proti burinám, škodcom, poľňaniu, ale aj na zahusenie. Jednoročné krmoviny pestuje JRD na 30 ha a viacročné na 18 ha. K 24.8. 1987 bol celoročný plán produkcie ozimých miešaniak splnený na 77,8 %, viacročných krmovín na 101,8 %, trvalých trávnych porastov na 90,8 % a obilia na 47,3 %. Výroba sena bola splnená na 103,6 % a senáže na 81,4 %. Za priaz-

nivého počasia sa pracovalo v predĺžených smenách a cez soboty a nedele. Najlepšie výsledky v kosení obj. krmovín dosiahol Vladimír Kolena - 83,1 ha, pri zväžaní zasa Jozef Bebej-4.539q sena. Brigádnickú pomoc poskytli spoločenské organizácie NF takto: Poľovnícke združenie - 20 brigádnikov uskladnilo 1.680 q sena, 14 miestni občania pri ručnom kosení odpracovali 672 brig. hodín, 139 brigádnikov odpracovalo pri hrabaní 1.112 br. hodín a 236 brigádnikov odpracovalo 22.831 brig. hodín pri uskladňovaní sena. 18 THP pracovníkov JRD pri hrabaní odprac. 144 br. hodín. Všetkým brigádnikom vedenie JRD úprimne ďakuje, Števkanka, ved. RV

STÁLE JE ČO ZLEPŠIŤ

Mesiac september už tradične patrí oslavám sviatku Dňa tlače, rozhlasu a televízie. 21. september nám pripomína historické dni v roku 1920, keď ideovo sa formujúca a organizačne sa upevňujúca ľavica sociálno-demokratickej strany dostala významného pomocníka, kolektívneho informátora, agitátora a organizátora mas-komunistickú tlač. Je to práve komunistická tlač, rozhlas, televízia a spravodajský film, ktoré čitateľom a divákovi prinášajú informácie o hlbokých premenách v našej spoločnosti, uskutočnených vďaka realizácii programových úloh, prijatých najvyššími orgánmi KSČ. Dokumentujú mohutnú materiálnu základňu socializmu i nového človeka, budovateľa a hospodára socialistickej vlasti, ktorý pretvára v realitu myšlienky programu komunistickej strany, ďalej rozvíja dedičstvo generácií minulých.

S radosťou, ale aj s pocitom hrdosti môžeme aj my v našom meste pripravovať oslavy hovoreného i písaného slova. To preto, lebo už tretí rok sa obyvateľom nášho mesta dostávajú do rúk pravidelne každý mesiac mestské noviny TVRDOŠÍN. Teší nás, že o noviny je veľký záujem, ba až taký, že náš súčasný náklad nestačí pokryť dopyt, ale ani potrebu. Aj my sa budeme zamýšľať nad skvalitnením obsahovej úrovne našich novín, pretože sme si vedomí, že pri ich vydávaní je čo zlepšovať. Veď nakoniec na každej oblasti našej každodennej činnosti sa dá dosť zlepšovať. Nič z toho nie je také dobré, čo nemohlo byť ešte lepšie.

Pri tejto slávnostnej príležitosti sa patrí poďakovať všetkým, ktorí sa na vydávaní našich novín podieľajú. /jm/

Zasadnutie rady MsNV 11.8. 1987 v prítomnosti poslankyne FZ s. Márie Bušíkovej prerokovalo plnenie plánu a rozpočtu MsNV a organizácií ním riadených za I. polrok 1987,

RADA A PLÉNUM MsNV

POZ plenárneho zasadania MsNV /27.8.1987/, POZ jesenných poľnohospodárskych prác, činnosť ZPOZ a celý rad problémov okolo rozvoja života v meste.

Plénum 27. 8. 1987 okrem organizačných otázok, kontroly plnenia uznesení a informácií z nadriadených orgánov rokovalo o činnosti rady MsNV, plnení plánu a rozpočtu MsNV a organizácií ním riadených, o plnení JPKVČ za I. polrok 1987, o návrhu zákona o štátnom podniku a o kádrových zmenách v súvislosti s prijatím s. Hollého Milana za voleného podpredsedu MsNV a v súvislosti s odchodom Ing. Marianny Martinkovej do pedagogických služieb.

LÁVKA PRE PEŠÍCH

Celý august 1987 bol poznačený zvýšenou pozornosťou najmä chodcov prechádzajúcich cez most, keď sa začali objavovať podporné konštrukcie vojakov zo Sp. Novej Vsi a neskôr aj ďalšia dômyselná technika na preklopenie rieky Oravy 80 tonovým kovovým skeletom dlhým 80,62 m budúcej lávky pre pešiči. 70 vojakov na čele s veliteľom stavby mjr. Janičkom, pol.náč. pplk. Angušom a ďalšími členmi velenia čatárom absolventom Ing. Noskovičom a por. Chabatom v spolupráci s Ing. J. Lonekom-ved. DP MsNV a so zväračmi-civilistami J. Vojtečkom, V. Ondříkom, J. Janíkom a Š. Barnasom a ich majstrom Nemčekom, ale aj zväračmi J. Šanгалom a F. Jurinom si zaslúži obdiv a poďakovanie, pretože po nich zostane v Tvrdošíne na dlhé roky pekná pamiatka.

ORAVCI V SLOVENSKEJ KULTÚRE - CTIBOR BELAN

Akademický maliar Ctibor Belan sa narodil 29. septembra 1920 v Močiari okr. Žiar n/Hronom. Strednú školu navštevoval v Leviciach, Turčianskych Tepliciach a Bratislave. V r. 1942-1945 študoval odbor kreslenia a maľovania SVŠT v Bratislave. V r. 1945-46 študoval na Akadémii výtvarných umení vo Viedni a 1946-47 v Prahe spolu s Máriou Medveckou, neskoršou akademickou maliarkou a národnou umelkyňou, ktorú si vzal za manželku r. 1945. Je členom Zväzu slovenských výtvarných umelcov. Za svoje výtvarné diela bol viackrát odmenený. Dostal cenu Umeleckej besedy za súbor enkaustík r. 1948, cenu Poverenictva školstva za ob-

raz "Prechod partizánov cez Čierny Váh r. 1951, cenu vtedajšieho Sboru povereníkov za obraz "Krompachy" r. 1952. Jeho práca "Posledná zima" bola vystavovaná v Moskve na Výstave výtvarných umelcov ľudových demokracií. Zahraniczne kolektívne výstavy absolvoval v Indii, v Moskve, v Budapešti, vo Varsave a v Číne. Okrem maľby tvoril aj v technike leptaného skla. Je autorom leptaných okien hotela Devín v Bratislave a leptanej steny pre pavilón čl. vyslanectva vo Fenzane /1961/. Pre kultúrny dom v Istebnom vyhotovil mozaiku "Ťažký priemysel" /1962/. Od roku 1954 žije a tvorí v Medvedzí na Orave. Je spoluzakladateľom Oravského skanzenu v Zuberici-Brestovej a Oravskej galérie v Dolnom Ku-

bíne, ktorej riaditeľom bol v r. 1977-1984.

- V maľbe a grafike sa spočiatku venoval sociálnej tématike, neskôr historickej maľbe a témam z pracovného prostredia súčasného života.

- Dlhoročný člen strany a vynikajúci organizátor československého i slovenského výtvarného života. Bol vedúcim tajomníkom slovenskej sekcie Zväzu československých výtvarných umelcov v Prahe /1948-1952/.

- Za kultúrno - politickú činnosť dostal Rad práce a celý rad ďalších ocenení včetně ceny Martina Benku za maliarske dielo v intenciách socialistického realizmu. Za všetkých priateľov výtvarného umenia pevne zdravie a tvorivé nápady C. Belanovi želá REDAKCIA.

MEDAILÓNIKY Z DEJÍN TVRDOŠÍNA

TRICEZIMÁNA STANICA V TVRDOŠÍNE V XVI. STOROČÍ -

19 Trvrdošínska kráľovská tricezima zaznamenala v 16. storočí určitý úpadok, pretože bola niekedy prenajímaná aj zámočným pánom a tak jej sídlo prechádzalo niekedy do zámku. Zámoční páni mali záujem, aby sa clo zvyšovalo a tak sa poškodení buď priamo, alebo až u kráľa domáhali spravodlivosti. 24. októbra 1560 kráľovská komisia, ktorú tvorili Pavol Bornemisza, sedmohradský biskup, František Thurzó, Žigmund Torda a Leonard Puchler, konala prísnu kontrolu na tricezime v Tvrdošíne. V správe komisie sa spomína, že cez Tvrdošín ide štátna cesta do Spiša, do Liptova a banských miest, do Sliezska a do Krakova. Touto cestou sa dovážalo súlno, olovo, soľ, chmel, nože, čiapky, plátno, kožušiny, šaty, hune a iné veci. Vyvážala sa med. Tricezimátori Fridrich Schilling a Ján Balassa nemali účty v poriadku. Mesto bolo tiež na úpadku, preto komisia nariadila kontrolovať tricezimu každý štvrtok. Úpadok tricezimy v 16. storočí súvisel s nestálosťou politických pomerov, s tureckou okupáciou južných častí Uhorska a s tým, že Uhorsko sa stalo prírveskom Rakúska. Starostlivosť o cesty cez Tvrdošín zverili valaským obciam Kňažia, Medzibrodie, Valašská Dubová, Bziny a novšie založené Ústie, Zázrivá, Pucov, Podbiel, Slanica, Chlebnice a Námestovo. Cisár Maximilián sa 9. apríla 1576 zaujímal o živieckú cestu do Poľska. Katarína Zrínska vdova po Františkovi Thurzovi v odpovedi na jeho list sa prihovára za úľavu pre Rusnákov a Valachov oravských obcí, ktorí dozerali na hranice kráľovstva, "aby susední Poliaci... nemohli z nich niečo potajomne odtrhnúť". Majú tiež strážiť cesty predzbojníkmi a "dávať pozor, aby priekupníci a obchodníci, ktorí z tohoto kráľovstva do Poľska alebo z Poľska do tohoto kráľovstva dovážajú alebo vyvážajú tovary, neboli olúpení. A tak by počet kupcov sa zmenšil a to by nemalo znížiť aj dôchodky Tvrdošínskeho tridsiatku, patriaceho Vášmu posvätnému Veličenstvu". Kráľ hlásil, že "cesta, ktorá vedie do Poľska cez živiecky vrch, bola predtým vždy mostami opatrená ... že tento prechod je teraz natoľko poškodený pre zničenie mostov, že kupci nemôžu pohodlne prejsť tade so svojim tovarom... z čoho nasleduje veľký úžitok v dôchodkoch tridsiatku v Tvrdošíne". Katarína Zrínska žiada kráľa, aby sa svojimi nariadeniami postaral o nápravu, ktorú by ona mohla pomocou spomenutých valachov vykonať. Tvrdošín a jeho okolie v 16. storočí vyvolávali záujem na vyšších miestach pre blízkosť hraníc a pre funkciu hlavnej tricezimy v Tvrdošíne...

/pokračov. v bud. čísle/3

Leto sa už končí a v septembri sa začínajú v záhradách jesenné práce. Dokončujeme presvetľovanie ríbezlí a egrešov. Odrezávajú sa poškodené a suché konáriky, dbáme však aj na odstránenie starých tmavých konárikov, ktoré rodia už len vo vrcholoch a

ZÁHRADKÁROM

majú krátke jednorôčné výhonky. Neodrezávame mladé výhonky, ktoré kriky omladzujú. Len v prípade bohatého kriku prehusteného mladými výhonkami odrezáme najtenšie, ale päť až šesť si ponecháme na omladenie ríbezle, či egreša.

Ak sme ešte nestihli skôr, môžeme sadiť záhradné jahody aj v septembri. Treba však dodržať zásadu dobrej prípravy zbaviť pôdu buriny a zásobiť ju živinami, aby bola v dostatočnom množstve a v plnej sile. Len tak dosiahneme pestovateľský úspech a dobrú úrodu v budúcich rokoch. Pri sadení jahôd treba dať pozor, aby sme srdiečko rastliny nev tlačili do zeme príliš hlboko. Do polovice septembra sa môže u nás ešte pokračovať v ošetrovaní ovocných stromčekov kôstkovín, najmä v presvetľovaní koruny stromčekov, alebo liečení kôstkovinových jedencov napadnutých glejotokom. Postupujeme tak, že v mieste odkiaľ vyteká miazga, ostrým nožom vyrežeme kôru až po drevo a ranu dôkladne vyčistíme. Kúsky tkaniny navlhčenej v octe potom priviažeme k miestu a ponecháme na stromčeku aspoň 14 dní.

Glejotokom /či miazgotokom/ trpí u nás veľa kôstkovín a jeho liečba uvedeným spôsobom je veľmi dobrá a osvedčená.

K. Hanulák

SÍDLISKOVÁ TJ JAVOR

V roku 1980 vznikla v našom meste popri TJ LD Tvrdošín druhá TJ Drevoindustria Tvrdošín s dvoma oddielami - stolnotenisovým a turistickým. TJ mala 50 členov a 3 družstvá stolnotenisu. Turistický oddiel mal 32 členov. Celú činnosť tejto TJ riadil tajomník TJ Alojz Dulík. Vedúcim stolnotenisového oddielu bol Anton Burdel'.

Po 7 rokoch 18. 8. 1987 sa TJ Drevoindustria na pokyn OV ČSZTJ premenovala na sídliskovú TJ Javor Tvrdošín. Po výročnej členskej schôdzi TJ DI, ktorá sa konala v januári 1987 bol zvolený nový výbor. Predsedom sa stal Ľudovít Krížik, ktorý dovtedy pracoval ako pokladník TJ. Tajomníkom zostal naďalej A. Dulík. Pokladníkom sa stal Ján Žuffa, hospodárom Juraj Letrich. Predsedom stolnotenisového oddielu bol menovaný A. Burdel' a predsedom turistického oddielu Jozef Krúpa. Tak má TJ v súčasnosti 62 členov. Stolnotenisový oddiel má 7 družstiev. Muži A, B, C, žiaci A, B, C a 12 členné družstvo žiakov. Ostatní sú členovia turistického oddielu.

Najväčší úspech sídliskovej TJ bol postup na majstrovstvá kraja A mužstva a žiakov A družstva. Obidve družstvá vyhrali súťaž bez jedinej prehry. Po troch rokoch sa bude v Tvrdošíne opäť hrať krajská súťaž. Náš okres budú reprezentovať Tesla Orava Nižná, Dolný Kubín a Javor Tvrdošín. Najväčší podiel na tomto úspechu majú: Mária, Ján, Vladimír a Jozef Žuffovci, Alojz Dulík, Stanislav Paľa a Anton Burdel'. Veľký úspech dosiahli žiaci v okresnej súťaži, keď A družstvo vyhralo majstrovstvá okresu bez jedinej prehry a B družstvo mladších žiakov sa umiestnilo na 3. mieste. Tieto úspechy dosiahli žiaci pod vedením trénera Alojza Dulíka. Krajskú súťaž budú hrať: Marián Gaбарik, Emil Kajánek, Dušan Žuffa, Zdeno Drbiak, Andrej Dulík, Roman Belopotčan.

Telovýchovná jednota má vlastnú svojpomocne vybudovanú hernú. TJ Javor bola v roku 1986 vyhodnotená ako druhá najlepšia v okrese v súťaži TJ s počtom členov do dvesto.

A. Dulík

* SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

V AUGUSTE SA NARODILI:

Lukáš Stroka, Lucia Andrášová, Martin Tomaga, Jozef Tipčor, Andrej Vangel, Veronika Hnojčíková, Jana Štubendeková, Alena Žulková, Dušan Žuffa, Nina Klusová, Lucia Müllerová, Andrea Mesárošová, Ľuboš Gelčinský, Lívia Jančková, Milan Grobarčík, Juraj Jantošík

SOBÁŠE UZAVRETÉ V AUGUSTE:

V. Jelenčík - Ing. M. Žilincová

M. Benček - Z. Orčíková

P. Trajtel' - Z. Gallasová

ODIŠLI Z NAŠICH RADOV:

Apolónia Hrkľová - 63 ročná

TVRDOŠÍN: Noviny politického a štátneho vedenia mesta a závodov na jeho území. Vydáva MsNV a MsKS Tvrdošín. Zodp. redaktor: J. Bašista. Red. rada: M. Kormanáková, Ľ. Ondříková, V. Klimčíková, O. Ficeková, A. Adamčáková. Vychádza raz mesačne. Počet výtlačkov: 1000. Tlač. DP pri MsNV Dolný Kubín. Povol. ONV č. 768/85-456/10-V-5